

2η ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Με τίτλο και θέμα «Πράξις: Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς», 150 καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό θα παρουσιάσουν τα έργα τους σε 28 διαφορετικούς χώρους της πόλης. «Ένα φιλόδοξο εγχείρημα που δεν επιδιώκει να αναπαράξει στερεοτυπικές δομές μεγάλων διεθνών διοργανώσεων», όπως χαρακτηριστικά λένε οι επιμελήτριες της διοργάνωσης. Από τη **Βασιλική Τζεβελέκου**

Επίκαιροι «διάλογοι» με την Τέχνη

Τρεις γυναίκες από Νιγηρία, Αργεντινή κι Ελλάδα επιμελούνται τις 12 εκθέσεις - δράσεις στις οποίες συμμετέχουν 150 καλλιτέχνες από 39 χώρες. Τα έργα τους ερπάζονται σε 28 χώρους, ξεκινώντας από το λιμάνι και φτάνοντας στο ιστορικό και εμπορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, όπου εγκαινιάζεται αύριο, από τον υπουργό Πολιτισμού Αντώνη Σαμαρά, η 2η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης με γενικό θέμα «Πράξις: Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς».

«... το αίσθημα απογοήτευσης, η αποτυχία της πολιτικής να αντιμετωπίσει τα "μεγάλα" προβλήματα, η πρόσφατη οικονομική κατάρρευση, η επίθεση στο περιβάλλον και η γενική αίσθηση αποξένωσης του ατόμου και του συνόλου, που η παγκόσμια κοινωνία δεν έχει κατορθώσει να ενσωματώσει, όλα μοιάζουν χειροπιαστή πραγματικότητα. Είμαστε μήπως παροτρηντές μιας καθολικής απαξίωσης των συστημάτων σκέψης, μιας αμετάκλητης κατάρρευσης ιδεολογιών», αναρωτιούνται στο κοινό τους εισαγωγικό κείμενο οι Bisi Silva, Gabriela Salgado και Συραγώ Τοϊρά, οι τρεις κυρίες που επιμελούνται τη Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης. «...Σύμφωνα με την αρχαία κινεζική φιλοσοφία, επανόσταση είναι η επανευθυγράμμιση με την τάξη του κόσμου. Μήπως ήρθε η ώρα για μια αληθινή επανάσταση; Μπορεί η Τέχνη να προσφέρει ένα παράθυρο ευκαιρίας στους αβέβαιους καιρούς», θέτουν τα ερωτήματα οι επιμελήτριες και κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να βάλουν στο «παιχνίδι» όσο περισσότερους επισκέπτες, θεατές, δράστες.

Ετοιμή μεγάλη εικαστική γιορτή -θυμίζουμε ότι στις 7 Ιουνίου εγκαινιάζονται η 53η Μπιενάλε Βενετίας και στις 15 Ιουνίου η 2η Μπιενάλε της Αθήνας «Heaven»- θ' απλωθεί σε ολόκληρη

την πόλη «...εντάσσοντας οθωμανικά μνημεία, πλατείες, θεσμούς και εναλλακτικούς χώρους», λένε οι επιμελήτριες που έχουν ξεκαθαρίσει ότι το «προκλητικό» και «φιλόδοξο» εγχείρημα δεν στηρίζεται στη λογική αντίστοιχων διεθνών διοργανώσεων αλλά στην επιμελητική δράση, όπου καλλιτέχνες διαφορετικών γενιών, χωρών κι εκφραστικών μέσων αναιούν διάλογο μεταξύ τους, αλλά και με την ίδια την πόλη. Ανάμεσα στους χώρους που φιλοξενούν έργα και δράσεις της 2ης Μπιενάλε είναι οι Αποθήκες στο Λιμάνι, με ξεχωριστή περίπτωση το εξαιρετικό κτίριο των παλαιών Ψυγείων που άνοιξε έπειτα από πολλές δεκαετίες στην προηγούμενη Μπιενάλε, το Μπαζάρ Χαμάμ, τα αίθρια του Βυζαντινού και Αρχαιολογικού Μουσείου, κήποι και ανοιχτοί χώροι εστιατορίων, μπαρ κ.ά., και φυσικά τα μουσεία της πόλης.

Εκτός «παιχνιδιού» δεν θα μπορούσαν να μείνουν ο υπαίθριος χώρος του Λευκού Πύργου, η Κομόρα, το Ολύμπιον εντός κλειστού, η πλατεία Αριστοτέλους μαζί με στάσεις λεωφορείων, βιτρίνες καταστημάτων, εισόδους πολυκατοικιών που θα «μεταμορφωθούν» σε σκηνές για να φιλοξενηθούν performances στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Performance (24 - 30/05). Το Φεστιβάλ γίνεται τόπος συνάντησης 30 καλλιτεχνών από την Ελλάδα έως τη Νιγηρία κι από την Κίνα, την Ιαπωνία, τις ΗΠΑ ως τη Γαλλία, οι οποίοι θα ερθουν στη Θεσσαλονίκη για να δώσουν τους καλύτερους εαυτούς τους σε μια μορφή Τέχνης που παραμένει εδώ και δεκαετίες στο επικεντρωτο ενδιαφέροντος με πολλούς φίλους, αλλά και πολεμίου... Από τις πολλές καινούριες εκδηλώσεις, εκθέσεις, δράσεις, ξεχωρίζουμε: «Ευγενία Αποστόλου. Αναδρομική 1984 - 2009» σε επιμέλεια του Ντένη Ζαχαρόπουλου, διευθυντή του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, όπου φιλοξενείται η έκθεση έως το τέλος Ιουλίου. Η καλλιτέχνης που έχει

παρουσιάζει δουλειές της σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, συμμετείχε στην 46η Μπιενάλε Βενετίας με την έκθεση «Ελυτρον» σε επιμέλεια Μαρίας Μαραγκού. Η Ευγενία Αποστόλου ξεκίνησε με την απόδοση εικόνων καθημερινών αντικειμένων και σταδιακά πέρασε στην αφαίρεση. Ο χρόνος του έργου, η σιωπή, ο χώρος κατέχουν κεντρική θέση στο έργο της Ε. Αποστόλου, κι όπως σημειώνει ο Ντένης Ζαχαρόπουλος: «Μακριά από τις αναπαριστατικές προθέσεις ο χρόνος του έργου, η διαδικασία δημιουργίας του και η αφαίρεση του καλλιτέχνη αποτυπώνονται με σαφήνεια και εκφράζονται μέσα από ρυθμούς ανάγλυφους και σιωπηλούς. Η σιωπή στο έργο της Αποστόλου, παρά την κεντρική θέση την οποία καταλαμβάνει, δεν αποτελεί το κέντρο. Αποτελεί το μέσο που επιτρέπει τη βαθύτερη ανάγνωση, την απαραίτητη συνθήκη για την προσέγγιση που απαιτείται για να αφογκραστεί κανείς ηχώ και ρυθμούς λεπτούς, που γίνονται αντιληπτοί μόνο στην απόλυτη ησυχία... Σιωπηλή διαδρομή στην περίπτωση της Αποστόλου δεν σημαίνει ότι δεν ακούγεται τίποτα, σημαίνει ότι σιωπάζεις για να ακούσεις». Ο κατάλογος περιλαμβάνει κείμενα των Ντένη Ζαχαρόπουλου, Μαρίας Μαραγκού, Κατερίνας Κοσκινά και μια συζήτηση της καλλιτέχνιδος με τον Χριστόφορο Μαρτίνο.

vtzeveleku@e-tipos.com

2η ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
«Πράξις: Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς»
Διάρκεια: 24 Μαΐου - 27 Σεπτεμβρίου.
Διοργάνωση: Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, με την υποστήριξη του υπουργείου Πολιτισμού.

Π. Λουκάς

Χ. Δελιδήμος

Ν. Καναρέλης

«Paint Id»

Η έκθεση αυτή επιχειρεί ν' αποτιμήσει το ρόλο της ζωγραφικής στη σύγχρονη Τέχνη, ενώ θέτει μια σειρά από ερωτήματα όπως «μήπως η ζωγραφική είναι παρωχημένη, αντιδραστική, συντηρητική; Πώς ορίζεται η ζωγραφική στα τέλη του 20ού αιώνα ή πώς μπορεί η ζωγραφική εικόνα να δημιουργήσει νοήματα ιδιαίτερα σε μια κοινωνία που κατακλύζεται από κάθε λογής εικόνες;». Όλοι οι μετέχοντες καλλιτέχνες είναι Έλληνες της νέας γενιάς, κατά κύριο λόγο, κι όπως σημειώνει ο επιμελητής Σωτήρης Μπαχτετσής: «Οι καλλιτέχνες που λαμβάνουν μέρος στην έκθεση και οι οποίοι στοχάζονται εικαστικά μέσω της ζωγραφικής ή σχολιάζουν εννοιολογικά τη ζωγραφική, ακόμη και όταν δεν τη χρησιμοποιούν ως κύριο εκφραστικό μέσο, καλούνται να δώσουν απαντήσεις μέσω του έργου τους σε καιρία ερωτήματα, να αρθρώσουν στοχασμό αναφορικά με στολογικές ή ανθρωπολογικές συνιστώσες. Μόνο κατ' αυτό τον τρόπο μπορεί να αποτελέσει η ζωγραφική εικόνα -σημείο συνάρθρωσης σύγχρονων κοινωνικών, πολιτικών και ιδεολογικών πραγμάτων στο απόγειο της τεχνοκρατούμενης κοινωνίας του θεόματος και της σύγχρονης ουδετεροποίησης της Ιστορίας;». Μεταξύ άλλων συμμετέχουν οι Εμμ Αβόρα, Αθανάσιος Αργιανάς, Βαγγέλης Γκόκας, Ειρήνη Ευσταθίου, Βασίλης Ζωγράφος, Βασίλης Κόροικι, Κωνσταντίνος Λαδιανός, Παναγιώτης Λουκάς, Σωτήρης Πανουσάκης, Ηλίας Παπαηλιάκης, Μαρία Πολυζωίδου, Δημήτρης Τζαμουράνης, Αλέξανδρος Τζάνης, Μανταλίνα Ψωμά.

Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (24 Μαΐου έως 31 Ιουλίου)

Jean Luc Vilmouth

Π. Φυσάκης

«Face to Faces»

Ομαδική έκθεση σύγχρονης τέχνης το «Face to Faces» παρουσιάζεται ως παράλληλο πρόγραμμα της 2ης Μπιενάλε. Πρόκειται για μια «διοπολιτιστική» συνομιλία ανάμεσα σε Γάλλους καλλιτέχνες και ομότεχνούς τους από άλλες χώρες, έργα των οποίων εμπλουτίζουν σε κάθε σταθμό της την περιοδεύουσα έκθεση, όπου το (αυτό)πορτρέτο κρατάει τον απόλυτα πρωταγωνιστικό ρόλο στην έκθεση. «Σ' αυτόν το μεταμοντέρνο κόσμο μας, ποια είναι η θέση της ανθρώπινης μονάδας; Πώς τοποθετείται ο άνθρωπος (ως οντότητα) απέναντι στον εαυτό του (face to face) και πώς επιβιώνει στο χώρο του και τις σχέσεις του με τους άλλους (face to faces) και με το εξωτερικό του περιβάλλον;», αναρωτιέται η Αγγελική Γραμματικοπούλου - Barbaut, που συνυπογράφει την επιμέλεια μαζί με την Isabelle de Montfumat, και προσθέτει: «Με την ανθρώπινη παρουσία να βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των καλλιτεχνών, η έκθεση ερευνά την ταυτότητα της ανθρώπινης φυσιογνωμίας στις διάφορες εκφάνσεις της: πώς βλέπει ο καλλιτέχνης τον εαυτό του ή πώς θα ήθελε να τον βλέπει (μπροστά από το φακό), πώς βλέπει τον άλλο (σπεναντι από το φακό) και πώς χρησιμοποιεί τον εαυτό του ή τον άλλον για να εκφράσει την Τέχνη του μέσω από το εκάστοτε μέσο (video ή φωτογραφία)».

Yann Toma

μετέχουν οι καλλιτέχνες Yann Toma, Dominik Lejman, Μαρία Ζερβού, Κατερίνα Ωμοδάκη-Μαρία Κλωνάρη, Δημήτρης Τσομπλέκας, Ευανθία Τσαντίλα.

Στο Μουσείο Φωτογραφίας (16/07 - 15/09), όπου συμμετέχουν οι Nan Goldin, Suzanne Lafont, Orlan, Kimiko Yoshida, Hans Henning, Francois Rousseau, Roman Opałka, Χριστίνα Δημητριάδη, Μανώλης Μπαρμπούσης, Βένια Μπιαχράκι, Ελένη Μουζακίτη, Ελένη Μαλιγκούρα